

Viešosios įstaigos Lygių galimybių plėtros centras (LGPC)

2003 m. veiklos ataskaita

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija kartu su Moterų ir vyrų lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba bei nevyriausybine organizacija Kauno moters užimtumo informacijos centras 2004.07.08 įsteigė Viešąją įstaigą Lygių galimybių plėtros centras (identifikavimo kodas 2627026).

LGPC veiklos pagrindiniai tikslai:

1. siekti moterų ir vyrų lygių teisių įtvirtinimo ir jų įgyvendinimo;
2. skatinti visuomenę vienodai gerbti ir saugoti moterų ir vyrų teises, sudarant galimybes įvairių socialinių, etninių, tautinių grupių moterims ir vyrams šiomis teisėmis pilnai pasinaudoti;
3. stiprinti šalies demokratiją, įgyvendinant priemones, skatinančias vienodą moterų ir vyrų interesų atstovavimą sprendimų priėmimo procesuose;
4. stiprinti moterų ir vyrų asmeninę ekonominę nepriklausomybę, sudarant visiems vienodas galimybes realizuoti teisę į darbą, sudarant tinkamas darbo sąlygas, derinant šeimos ir darbo pareigas;
5. propaguoti atviros demokratinės visuomenės vertybes, skatinant lyčių dialogą;
6. keisti neigiamai stereotipinį moterų bei vyrų, amžiaus grupių, tautinių, etninių mažumų, neįgaliųjų ir kitų socialinių grupių įvaizdį visuomenėje;
7. plėtoti ir populiarinti lyčių lygybės idėjas;
8. skatinti valstybinių ir nevyriausybinių organizacijų bendravimą ir bendradarbiavimą rengiant bendrus projektus bei programas lygių galimybių srityje.

2004 m. sausio 1d. centre dirbo 3 žmonės.

LGPC veiklos finansavimas – programinis.

LGPC 2003m. vykdė šiuos projektus ir atliko tokius darbus :

1. ATVIROS VISUOMENĖS INSTITUTO TINKLO MOTERŲ PROGRAMOS PROJEKTAI:

1.1. Žiniasklaida ir lyčių politika.

„**Lyčių montažas: posovietinės erdvės paradigmos**“. Regioninės dokumentinių filmų peržiūros-diskusijos. Tai projekto „Lyčių politika ir žiniasklaida“ tęsinys. Tikslas: regionuose pristatyti dokumentinių filmų kolekciją ir surengti diskusijas lyčių lygybės įgyvendinimo tema.

Renginiai vyko:

- Šiaulių universiteto Moterų studijų centre – Rugsėjo 26 d.
- Klaipėdos universitete – Spalio 10 d.

- Vytauto Didžiojo universitete – Spalio 17 d.
- Panevėžio moterų pataisos namuose – Spalio 23 d.
- Panevėžio mokytojų švietimo centre – Spalio 24 d.
- Širvintų savivaldybėje – Lapkričio 28 d.

Plačiau: www.gap.lt/index.php?cid=46

Partneriai: ŠU Moterų studijų centras; Klaipėdos universitetas; Jaunimo karjeros centras; Panevėžio moterų pataisos namai; Panevėžio mokytojų švietimo centras.

Rėmėjai: Jungtinių tautų vystymo programa

„**Apie lytį – viešai**“. Seminarų ciklas apie lyčių aspektus aktualiojoje politikoje ir kultūroje.

I seminaras:

„**Lytis ir kinas: įvaizdžiai, rakursai, auditorijos**“. Vyko 2003 m. gruodžio 4-6 d.

Tarpdisciplininio pobūdžio seminaras apie šiuolaikinę kiną lytiškumo požiūriu (plačiau <http://www.gap.lt/main.php/id/1118/lang/1>). Jis buvo papildytas kino programa, kurią pristatė *Skalvijos* kino centras (plačiau <http://www.gap.lt/main.php/id/1118/lang/1>) ir trumpų videofilmų konkursas (<http://www.gap.lt/main.php/id/1118/lang/1>). Seminaro metu skaitytų pranešimų tekstai patalpinti į svetainę (<http://www.gap.lt/main.php/id/1126/lang/1>).

Partneriai: Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba; Vilniaus dailės akademija;

Skalvijos kino centras; Goethes institutas Vilniuje.

Labdaros akcija „**Knygos ir spaudiniai Panevėžio moterų pataisos namams**“. Buvo surinkta knygų kolekcija, kurią dovanavo įvairios leidyklos, spaustuvės, valstybinės tarnybos, žurnalų redakcijos bei privatūs asmenys ir padovanota Panevėžio moterų pataisos namų bibliotekai.

Plačiau: <http://www.gap.lt/main.php/id/1120/lang/1>

Partneriai: Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba

Rėmėjai: LR Teisingumo ministerija

Lytis ir švietimas. Programos tikslas - integruoti lyčių studijas į aukštųjų mokyklų programas ir skatinti lyčių dialogą vidurinėse mokyklose.

Vykdam šį projektą pradėta kurti elektroninė Lyčių studijų ekspertų – dėstytojų, tyrinėtojų, NVO aktyvistų, žurnalistų duomenų bazė.

Visavertė partnerystė (Empowering Education) Projekto tikslas - skatinti lyčių dialogą pirminėje ir antrinėje mokymo pakopose, diegiant specialią metodiką. „Alternatyvių edukacinių programų vasaros stovykloms, vaikų auklėjimo ir globos įstaigoms, po pamokinei veiklai sukūrimas, remiantis visavertės partnerystės programos principais” - tai jau trečias tarptautinio projekto Visavertė partnerystė etapas, kurį vykdo Jaunimo karjeros centras. Pirmi du etapai buvo skirti programos adaptavimui, išbandymui, pristatymui vidurinių, pagrindinių mokyklų pedagogams, socialiniams darbuotojams, moksleiviams. Buvo siekiama suteikti daugiau žinių apie lyčių vaidmenis, moterų ir vyrų lygiavertiškumą bei lygiateisiškumą, jų socialinį statusą, skatinama analizuoti lyčių skirtumus.

Projekto tikslai:

- Jaunimo socialinių įgūdžių ugdymas, bendradarbiavimo tarp lyčių skatinimas, smurto ir diskriminacijos mažinimas

- Socializacijos stiprinimas, socialinės partnerystės įgyvendinimas visuomenėje

Projekto renginiai:

- Vasaros stovykla vaikų globos namų auklėtiniais bei jų pedagogams, socialiniams darbuotojams, savanoriams. Liepos 7-12 dienomis Visavertės partnerystės projekto vasaros stovykla vyko Kačerginėje, Kauno raj. Šioje stovykloje užsiėmimu metu buvo išbandyta ir aptarta ši programa, numatyti jos įgyvendinimo būdai. Stovykloje dalyvavo JAV Čikagos Loyolos universiteto profesorė Katherine Tyson, turinti didelę darbo su delinkventiniais vaikais patirtį. Prof. K.Tyson supažindino vaikų globos namų specialistus su naujausiomis metodikomis dirbant su delinkventinio elgesio vaikais.
- Jaunimo karavanas per vaikų globos namus, kur bendraamžiai kartu su programos lektoriais pristatė ir pravedė programą šių namų auklėtiniais.
- Atsižvelgus į vasaros stovyklos dalyvių pastabas ir pasiūlymus, programa bei metodinė medžiaga buvo pakoreguota bei parengtas jos galutinis variantas, kuris buvo pristatytas suinteresuotų institucijų atstovams sklaidos seminare Jaunimo karjeros centre

Projekto dalyviai:

Specialiųjų vaikų auklėjimo ir globos namų, Kauno apskrities internatinės mokyklos “Saulutė”, Vaikų globos namų “Atžalynas” auklėtiniai, pedagogai, socialiniai pedagogai, psichologai.

Projekto rezultatai:

- Sukurta alternatyvi patyriminiais mokymo metodais grįsta programa vasaros stovykloms, vaikų globos namams, po pamokinei veiklai remiantis visavertės partnerystės programa bei integruojant debatų, konfliktų ir bendravimo, karjeros programų elementus. Visavertės partnerystės programa buvo praplėsta bei pritaikyta po pamokinei veiklai, ypač vaikų globos namų, minimalios ir vidutinės priežiūros įstaigų auklėtiniais, vasaros stovyklų dalyviams. Programos kūrimo dalyvavo ir Ukrainos Visavertės Partnerystės asociacijos bei šios programos tarptautinio tinklo lektoriai.
- Parengta ir išleista metodinė medžiaga darbui su šia programa.

2. VALSTYBINĖS MOTERŲ IR VYRŲ LYGIŲ GALIMYBIŲ 2003-2004 M. PROGRAMOS DALIES ADMINISTRAVIMAS
--

LGPC, vykdydamas Privalomųjų užduočių atlikimo sutartį Nr.334 (2003.12.03), vykdė šešias užduotis.

1. Vykdamas pirmąją užduotį „*Parengti ir išleisti teisinių patarimų vadovą smurtą patyrusioms moterims*“ bendradarbiaujant su Teisės universiteto, Nusikaltimo aukų prevencijos specialistais bei Vilniaus motinos ir vaiko pensiono darbuotojais. Drauge su leidinio autoriais buvo sudarytas leidinio išplėstinis planas, apsvaistyta Lietuvoje veikiančių teisinių dokumentų bazės analizės principai bei į leidinį įtraukiamų teisės aktų prioritetai. Parengtas knygos turinys ir apsvaistyti pagrindiniai skyriai. Knygelė bus išleista 2004 m. pirmąjį ketvirtį.

2. Antroji užduotis - „*Atlikti parengiamuosius darbus organizuojant nevyriausybių organizacijų, dirbančių smurto prieš moteris srityje, projektų rėmimo konkursą, organizuoti tarptautinių fondų lėšų paiešką šiam tikslui*“. Buvo parengti konkurso nuostatai, paraiškos

pateikimo forma, projektų vertinimo forma ir kriterijai, skelbimo žiniasklaidos priemonėje projektas bei ekspertų preliminarus sąrašas. Organizuoti tarptautinių fondų lėšų paiešką smurto prieš moteris mažinimo projektams remti buvo įvykdyta internetinė potencialių rėmėjų paieška. Identifikuota 3 potencialūs rėmėjai. Susisiekti su jais elektroniniu paštu ir svarstyti tokio projekto įgyvendinimo galimybes. Gruodžio mėn. įvyko du susitikimai (Kijeve ir Briuselyje) su potencialiais rėmėjais, kur buvo išanalizuota panašių projektų rėmimo patirtis kitose šalyse (Mongolijoje, Meksikoje, Gruzijoje, Čekijoje). Susitikime su tarptautinio fondo Global Fund for Women regionine koordinatorė Rytų ir Vidurio Europai Anni Hilary aptarta ir suderinta konkretaus projekto idėja, pateikimo būdas, terminai. Parengtas ir išsiųstas projektas šiam fondui. Atsakymo galima tikėtis ne anksčiau kaip po pusės metų. Svarstyti ir aptartos ir kitos rėmimo galimybes su Atviros visuomenės tinklo moterų programų direktore Eva Foldvari bei Programos direktore Anastasia Posadskaja-Vanderbek.

Partneriai: Atviros visuomenės institutas, Ukrainos moterų fondas, Global Fund for Women

3. Trečiasis uždavinys - „*Atlikti parengiamuosius darbus sociologiniam tyrimui, skirtam nustatyti moterų dalyvavimą politikoje, vadovaujančiuose postuose, visuomeniniame gyvenime veiknius ir motyvus*“. Užduoties vykdytojais buvo pasirinkti *Baltijos tyrimai*, turintys didelę patirtį vykdant panašius projektus. Reikia pabrėžti, kad, derinant užduoties vykdymą buvo susitarta, jog bus ne tik atlikti parengiamieji darbai sociologiniam tyrimui, bet ir pats tyrimas. Atlikta reprezentatyvi apklausa, surinkti duomenys, jie išanalizuoti ir pateiktos išvados. Tyrimo aprašymas ir rezultatai tinklalapyje <http://www.gap.lt/main.php/id/805/lang/1>

Partneriai: Baltijos tyrimai

Rezultatai: tyrimas parengtas profesionaliai, įdomus ir naudingas, tačiau pritrūko jo sklaidos. Neįvyko planuota spaudos konferencija, užsakovai nedavė leidimo rengti tyrimo pristatymus moterų organizacijoms, politinių organizacijų atstovams. Negautas leidimas išversti tyrimo santrauką į anglų kalbą, nors finansavimas tam buvo surastas.

4. Ketvirtoji užduotis - „*Organizuoti apskrityse apskritojo stalo diskusijas moterų ir vyrų lygių galimybių įgyvendinimas: faktiniai pokyčiai, taikymo praktikos problemos ir perspektyvos*“. Vietoj planuotų dviejų diskusijų buvo surengtos trys. Partneriais vykdant šią priemonę buvo Socialinių inovacijų fondas, surengęs apskritojo stalo diskusijas Kauno bei Jurbarko rajonų atstovams. Dar vieną apskritąjį stalą suorganizavome Vilniaus rajono socialiniams pedagogams.

Partneriai: Socialinių inovacijų fondas, Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba, Vilniaus rajono švietimo skyrius.

Rezultatai: Pasirinktas nepalankus prieššventinis laikotarpis renginiams. Galėjo būti daugiau dalyvių, nes tema tikrai aktuali.

Paaiškėjo, jog labai trūksta vizualinės, dalomosios medžiagos tokių renginių dalyviams. Ypač pedagogai norėtų tokių leidinėlių apie lygias galimybes, kuriuos panaudotų užsiėmimų su moksleiviais metu. Parengtas tokio leidinio išplėstinis turinys, sudaryta sutartis su leidykla dėl jo išleidimo.

5. Penktoji užduotis - „*Organizuoti projekto „Daugiau Lietuvos moterų politikoje“ baigiamąją konferenciją*“. Užduotį vykdė nevyriausybinė organizacija Kauno moters užimtumo informacijos centras, turinti didelę patirtį dirbant su moterų politikų projektais. Buvo atlikti parengiamieji baigiamosios konferencijos darbai, suderintos pranešimų temos ir pranešėjai. Jos metu bus pristatytas tyrimas „Moterys ir politika“. Konferencijos data – 2004 m. vasario 12 d.

Partneriai: Kauno moters užimtumo informacijos centras

6. Šeštoji užduotis „*Organizuoti moterų ir vyrų lygių galimybių komisijos, darbo grupės trečiajam periodiniam pranešimui pagal Jungtinių Tautų konvenciją dėl visų diskriminacijos formų panaikinimo moterims posėdžius*“. Ją vykdant buvo išversta iš anglų kalbos *Jungtinių Tautų Gairių dėl tarptautinių žmogaus teisių sutarčių susitariančiųjų šalių pateiktinų ataskaitų formos ir turinio rinkinys* bei *Moterų diskriminacijos panaikinimo komiteto bendrosios rekomendacijos*. Ši medžiaga būtina posėdžiams ir rengiant trečiąjį periodinį pranešimą pagal Jungtinių Tautų konvenciją dėl visų diskriminacijos formų panaikinimo moterims. Taip pat rengiamos posėdžių dienotvarkės ir protokolai, rengiama ir kopijuojama kita posėdžiams reikalinga medžiaga.

DALYVAVIMAS SEMINARUOSE, KONFERENCIJOSE

Rugsėjis

- Rugsėjo 23-26 d. LGPC direktorė V.Aleksejūnaitė dalyvavo Šiaurės-Baltijos šalių lyčių lygybės darbo grupės surengtame seminare „Gender Aspect in Every Field of Life and Genre Mainstreaming“ Piarnu (Estija).

Lapkritis

- Lapkričio 2-21 d. LGPC direktorė V.Aleksejūnaitė stažavosi Lundo universitete Raoul Wallenberg Institute of Human Rights and Humanitarian Law, kur išklausė kursą Regional Programme on the Equal Statues and Human Rights of Women. Lundas (Švedija).
- Lapkričio 2-10d. LGPC projektų vadovė Margarita Jankauskaitė dalyvavo Atviros visuomenės instituto Tinklo moterų programos seminare „Lytis ir švietimas“ ir skaitė pranešimą apie lyčių studijų padėtį Lietuvoje. Buchara (Uzbekija).

Gruodis

- Gruodžio 4-6 d. LGPC direktorė V.Aleksejūnaitė dalyvavo Ukrainos moterų fondo organizuotame seminare „Funding for Women’s Organisations in Central and Eastern Europe“. Kijevas (Ukraina).
- Gruodžio 11-12 d. LGPC projektų vadovė Margarita Jankauskaitė dalyvavo Kauno technologijos universiteto organizuotoje tarptautinėje konferencijoje „Lietuvos aukštasis mokslas: diagnozės ir prognozės“ ir skaitė pranešimą „Lyčių studijų vaidmuo integruojantis į ES“. Kaunas.
- Gruodžio 14-16 d. LGPC direktorė V.Aleksejūnaitė dalyvavo Atviros visuomenės instituto Tinklo moterų programos organizuotame strateginiame donorų susitikime „Lygios moterų ir vyrų galimybės stojant į Europos Sąjungą ir europinių fondų panaudojimo galimybės“. Briuselis (Belgija).